

УДК 658.15

DOI: 10.5281/zenodo.1220851

ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО ЕКОНОМІЧНОЇ СУТНОСТІ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ОБ'ЄДНАНЬ ПІДПРИЄМСТВ

Авдалян К.В.

Предметом дослідження виступає сукупність методологічних підходів та методичних положень щодо визначення економічної сутності фінансових результатів об'єднань підприємств.

Метою написання статті є висвітлення основних підходів до економічної сутності фінансових результатів об'єднань підприємств та їх формування в умовах ринкової економіки.

Методологія проведення роботи. Робота виконана за результатами дослідження сучасних вітчизняних і зарубіжних поглядів щодо економічної сутності поняття «фінансові результати» об'єднань підприємств та їх формування в умовах ринкової економіки. Методологічною основою дослідження є комплексний підхід, системноструктурний аналіз та діалектичний метод наукового пізнання.

Результати роботи. Досліджено теоретичні питання щодо розгляду категорії поняття «фінансові результати». Охарактеризовано основні підходи визначення сутності фінансових результатів та дана їх характеристика. Визначено фінансові результати як різницю доходів та витрат усіх видів діяльності підприємства, зменшену на суму нарахованих податків на прибуток. Розглянуто два принципові підходи до розрахунку фінансових результатів підприємства. Охарактеризовано три головні підходи до трактування змісту фінансових результатів діяльності підприємства.

Галузь застосування результатів. Організація та проведення наукових досліджень щодо узагальнення підходів економічної сутності фінансових результатів об'єднань підприємств.

Висновки. За результатами проведеного дослідження ми побачили, що у економічній літературі не існує однозначного тлумачення категорії «фінансовий результат». Фінансові результати відображають головну мету підприємницької діяльності, її прибутки, які являються вирішальними для підприємства. Узагальнюючи всі розглянуті визначення, слід зазначити, що фінансовий результат - чистий прибуток (збиток), який визначається як різниця між різними видами доходів та витрат підприємства за звітний період.

Ключові слова: фінансовий результат, результати діяльності, прибуток, збиток, дохід, витрати.

ОСНОВНЫЕ ПОДХОДЫ К ЭКОНОМИЧЕСКОЙ СУЩНОСТИ ФИНАНСОВЫХ РЕЗУЛЬТАТОВ ОБЪЕДИНЕНИЙ ПРЕДПРИЯТИЙ

Авдалян К.В.

Предметом исследования выступает совокупность методологических подходов и методических положений по определению экономической сущности финансовых результатов объединений предприятий.

Целью написания статьи является освещение основных подходов к экономической сущности финансовых результатов объединений предприятий и их формирования в условиях рыночной экономики.

Методология проведения работы. Работа выполнена по результатам исследования современных отечественных и зарубежных взглядов по экономической сущности понятия «финансовые результаты» объединений предприятий и их формирования в условиях рыночной

економіки. *Методологічної основою дослідження є комплексний підхід, системноструктурний аналіз і діалектичний метод наукового пізнання.*

Результати роботи. *Досліджені теоретичні питання розгляду категорії поняття «фінансові результати». Охарактеризовані основні підходи визначення сутності фінансових результатів і дана їх характеристика. Визначено фінансові результати як різницю доходів і витрат всіх видів діяльності підприємства, зменшену на суму нарахованих податків на прибуток. Розглянуті два принципові підходи до розрахунку фінансових результатів підприємства. Охарактеризовані три основні підходи до трактування змісту фінансових результатів діяльності підприємства.*

Область застосування результатів. *Організація і проведення наукових досліджень по узагальненню підходів економічної сутності фінансових результатів об'єднаних підприємств.*

Висновки. *За результатами проведеного дослідження ми побачили, що в економічній літературі не існує однозначного трактування категорії «фінансовий результат». Фінансові результати відображають головну мету підприємницької діяльності, її доходи, які є вирішальними для підприємства. Узагальнюючи всі розглянуті визначення, слід зауважити, що фінансовий результат - чистий прибуток (витрати) визначається як різниця між різними видами доходів і витрат підприємства за звітний період.*

Ключові слова: *фінансовий результат, результати діяльності, прибуток, витрати, доходи, витрати.*

MAIN APPROACHES TO THE ECONOMIC ESSENCE OF FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES 'ASSOCIATIONS

Avdalian K.V.

The subject of the study is a set of methodological approaches and methodological provisions for determining the economic substance of financial results of business associations.

The purpose of the article is to highlight the main approaches to the economic substance of financial results of business associations and their formation in a market economy.

Methodology of work. The work is based on the results of the study of contemporary domestic and foreign views on the economic essence of the concept of «financial results» of enterprise associations and their formation in a market economy. The methodological basis of the study is an integrated approach, system-structure analysis and a dialectical method of scientific knowledge.

Results of work The theoretical questions concerning consideration of the category of the concept of «financial results» are investigated. The main approaches to determining the nature of financial results and their characteristics are described. The financial results are defined as the difference between the revenues and expenses of all types of enterprise activity, reduced by the amount of accrued income taxes. Two fundamental approaches to the calculation of financial results of the enterprise are considered. Three main approaches to the interpretation of the content of financial results of the enterprise are described.

The field of application of results. Organization and conducting of scientific researches on generalization of approaches of economic essence of financial results of associations of enterprises.

Conclusions According to the results of the study, we have seen that there is no unambiguous interpretation of the category «financial result» in the economic literature. The financial results reflect the purpose of the business, its profits, which are crucial for the enterprise. Summarizing all the definitions considered, it should be noted that the financial result - net profit (loss) is defined as the difference between various types of income and expenses of the enterprise for the reporting period.

Key words: *financial result, results of activity, profit, loss, income, expenses.*

Актуальність теми дослідження. На сучасному етапі економічного розвитку України з'явилася необхідність осмислення сутності фінансового результату діяльності підприємств. Необхідність правильного розуміння економічної сутності фінансових результатів підприємств є закономірною у зв'язку з тим, що вони є одним із найбільш важливих економічних категорій, без визначення якої неможливо охарактеризувати всі сторони фінансової діяльності. Фінансовий результат є частиною доходу суспільства держави і повинен використовуватися для розвитку виробництва підприємств і поліпшення матеріального становища працівників, зайнятих у виробництві.

Ступінь дослідження даної проблеми вченими. Дослідження сутності категорії фінансових результатів знайшли своє відображення у наукових працях відомих вчених економістів: Ф.Ф. Бутинець, В.П. Багров, А.Б. Борисов, А.Г. Загородній, О.В. Тимошенко, Р.В. Скалюк, В.І. Іващенко, Н.В. Чабанова, П.А. Костюк, В.В. Ковальова, Г.В. Савицька, Я.С. Столярова, Л.Ю. Солошенко, В.В. Сопко, А.М. Мочерний, В.І. Оспіщева, М.Н. Риндіна, Н.П. Любушина, Л.М. Яременко та ін. Серед іноземних вчених слід відзначити І. Бланка, С.Л. Лондара, М.Ф. Ван Бреда, Е.С. Хендріксена тощо.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Разом з тим вивчення категорії «фінансовий результат» вимагає більш детального дослідження на теоретичному рівні основних підходів до визначення її економічної сутності. Це дасть змогу сприяти забезпеченню основних передумов для покращення значення фінансових результатів об'єднаних підприємств.

Мета дослідження – науково обґрунтувати основні підходи до економічної сутності фінансових результатів об'єднань підприємств та їх формування в умовах ринкової економіки. Основним завданням статті є теоретичне висвітлення сутності фінансових результатів господарської діяльності підприємства та дослідження особливостей їх формування.

Виклад основного матеріалу. Одним із ключових об'єктів наукових досліджень є фінансові результати, які являються основними показниками ефективності діяльності будь-якого підприємства. Тому для того щоб визначити роль фінансових результатів підприємств в цілому, потрібно звернути увагу на праці відомих вчених економістів, які займалися дослідженнями економічної сутності фінансових результатів та розглянути трактування даної категорії.

Метою діяльності будь-якого підприємства являється отримання фінансового результату та пошуку шляхів їх збільшення. Результативність діяльності підприємств відображається у економічних та фінансових показниках, які найбільш точно будуть характеризувати фінансовий стан суб'єкта господарювання та дадуть можливість уявити економічний потенціал його розвитку [5, с. 181-188]. В сучасних ринкових умовах економічного розвитку підприємств питання фінансових результатів в бухгалтерському обліку вважається одним з ключових при здійсненні підприємницької діяльності, так як фінансовий результат являється підсумковим показником.

Розуміння економічної сутності фінансового результату діяльності підприємств – головна передумова підвищення ефективності діяльності підприємств [10]. Вагомими і суттєвими є наукові розробки вітчизняних та зарубіжних вчених економістів щодо розгляду сутності поняття «фінансові результати» в економічній літературі.

Так, наприклад, Ф.Ф. Бутинець розкриває фінансовий результат через співставлення доходів та витрат підприємства відображених у звіті. Прибуток або збиток організації [3]; А.Б. Борисов виражає фінансові результати як підсумки господарської діяльності підприємства або його підрозділів, приріст (зменшення) вартості власного капіталу (визначаються шляхом співставлення витрат з отриманими доходами) [1, с. 453]; А.Г. Загородній та Г.Л. Вознюк вважають, що фінансовий результат – це різниця між доходами та витратами підприємства чи його окремого підрозділу за певний час (приріст чи зменшення вартості власного капіталу підприємства внаслідок діяльності у звітному періоді) [4, с. 110]; Р.В. Скасюк трактує фінансовий результат як якісний та кількісний показник результативності господарської діяльності підприємства [8]; Л.М. Яременко у своїй праці досліджує загальні підходи до формування та розподілу прибутку [10; 11, с. 120-126].

Таким чином, у ході проведених досліджень результатів аналізу виявлено, що між вченими економістами немає однозначності щодо визначення сутності поняття «фінансовий результат», а їхні думки являються тотожними.

Фінансовий результат розраховують, як різницю доходів та витрат усіх видів діяльності підприємства, зменшену на суму нарахованих податків на прибуток.

Розглядаючи сутність фінансового результату в даний час, потрібно у передусім відзначити такі його характеристики:

1. Фінансовий результат (прибуток) являє собою форму доходу суб'єкта господарської діяльності, що здійснює певний вид діяльності. Ця зовнішня найпростіша форма вираження прибутку є разом із тим недостатньою для його повної характеристики, тому що в деяких випадках активна діяльність у якій-небудь сфері може і не бути пов'язаною з одержанням прибутку (наприклад, політична, благодійна діяльність).

2. Фінансовий результат (прибуток) є формою доходу суб'єкта господарської діяльності, що вклав свій капітал для досягнення певного комерційного успіху. Категорія прибутку нерозривно пов'язана з категорією капіталу – особливим фактором виробництва – і в усередненому вигляді характеризує ціну функціонуючого капіталу.

3. Фінансовий результат (прибуток), не є гарантованим доходом суб'єкта господарювання, що вклав свій капітал у той чи інший вид бізнесу. Він є результатом тільки успішного здійснення цього бізнесу. Прибуток є певною мірою і платою за ризик здійснення підприємницької діяльності.

4. Фінансовий результат (прибуток) характеризує не весь дохід, отриманий у процесі господарської діяльності, а тільки ту частину доходу, що звільнена від понесених витрат на здійснення цієї діяльності. Тобто у кількісному вираженні прибуток є залишковим показником, що представляє собою різницю між сукупним доходом і сукупними витратами в процесі здійснення підприємницької діяльності.

5. Фінансовий результат (прибуток) є вартісним показником, вираженим у грошовій формі. Така форма оцінки прибутку пов'язана з практикою узагальненого вартісного обліку всіх пов'язаних із ним основних показників – вкладеного капіталу, отриманого доходу, понесених витрат тощо, а також з діючим порядком його податкового регулювання [2].

Фінансовий результат являється кінцевим результатом діяльності підприємства, вираженим у вигляді прибутку або збитку. Фінансовим результатом можна вважати прибуток: прибуток – сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати. Збиток – перевищення суми витрат над сумою доходу, для отримання якого були здійснені ці витрати.

Прибуток є економічною категорією. Суть його в багатьох літературних джерелах зводиться до того, що це частина вартості додаткового продукту, додатковий продукт, виражений у коштах, частина чистого доходу, одна з його форм тощо. Сума отриманого прибутку – це показник, який характеризує результативність діяльності підприємства, тобто є фінансовим результатом його підприємницької діяльності [1].

Прибуток в основному утворюється в результаті продажу (реалізації) готової продукції (послуг, товарів). Крім того, торгове підприємство може продавати (реалізовувати) інші матеріальні цінності і послуги допоміжних виробництв та господарств, а також мати доходи і збитки, що збільшують або зменшують розмір прибутку від інвестиційної та фінансової діяльності.

Прибуток є важливішим узагальнюючим показником, що характеризує кінцевий результат діяльності підприємства. Від розміру прибутку, отриманого підприємством, залежать формування обігових коштів, виконання зобов'язань перед бюджетом, платоспроможність підприємства, доходи акціонерів тощо. Прибуток формується поступово протягом фінансово-господарського року. Більшу частину прибутку становить прибуток від реалізації продукції, одержаний у вигляді різниці між виручкою від реалізації продукції і витратами на її виробництво та збут.

Метою складання Звіту про фінансові результати є надання користувачам правдивої та неупередженої інформації про доходи, витрати, прибутки та збитки за звітний період. Цей звіт вважається одним із найбільш інформативних документів звітності, оскільки містить інформацію про динаміку прибутку підприємства.

Прибуток – сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати.

Збитки – перевищення суми витрат над сумою доходів, для отримання яких здійснені ці витрати [6].

Визначення фінансового результату полягає у визначенні чистого прибутку (збитку) звітного періоду. З цією метою в бухгалтерському обліку передбачається послідовне зіставлення доходів та витрат.

У бухгалтерському обліку чистий прибуток (збиток) формується поступово протягом фінансово-господарського року від усіх видів звичайної та надзвичайної діяльності та включає:

- чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, послуг);
- валовий прибуток (збиток);
- фінансові результати від операційної діяльності;
- фінансові результати до оподаткування;
- фінансові результати після оподаткування;
- чистий прибуток (збиток).

Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), визначається шляхом вирахування з доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) податку на додану вартість, акцизного збору, інших зборів, знижок тощо.

Різниця між чистим доходом і собівартістю реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) називається валовим прибутком (збитком). Що стосується фінансового результату від операційної діяльності, то він визначається як алгебраїчна сума валового прибутку (збитку), іншого операційного доходу, адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат.

А фінансовий результат до оподаткування визначається як алгебраїчна сума прибутку (збитку) від операційної діяльності, фінансових та інших доходів, фінансових та інших витрат.

Фінансовий результат після оподаткування визначається як різниця між прибутком до оподаткування та сумою податку з прибутку. Окремо від фінансових результатів відображаються невідшкодовані збитки та прибутки від надзвичайних подій.

Остаточний фінансовий результат – чистий прибуток (збиток) визначається як різниця між різними видами доходів та витрат підприємства за звітний період.

Отже, на сьогоднішній день існує велика кількість питань, які стосуються теорії та аналізу фінансових результатів об'єднань підприємств, що потребують детального дослідження з урахуванням змін фінансової звітності.

На сьогоднішній день існує два принципові підходи до розрахунку фінансових результатів підприємства, які мають деякі модифікації у різних країнах світу:

1) метод порівняння доходів і витрат (метод «витрати – випуск»): передбачає визначення прибутку (збитку) згідно з принципом нарахування та відповідності доходів і витрат, тобто як різниця між доходами і витратами звітного періоду. Отже, порівнюються доходи з витратами, які були понесені для отримання цих доходів. Визначення фінансового результату за методом «витрати – випуск» передбачає існування двох способів:

- перший спосіб називають «лінійним», тобто він передбачає порівняння випуску з минулими витратами з відображенням знову створеної вартості загальною сумою з наступною деталізацією;

- другий спосіб використовується у бухгалтерському обліку з відображенням по дебету споживання підприємством минулої праці і сторонніх витрат та знову створеної вартості за її елементами;

2) метод порівняння капіталу (або метод зміни чистих активів): передбачає визначення приросту власного капіталу у звітному періоді як різниці між сумою власного капіталу на кінець і на початок звітного періоду, тобто якщо власний капітал на кінець звітного періоду збільшується, то підприємство отримує прибуток, а якщо навпаки – збиток [9, с. 47].

Наприкінці XX ст. теорія фінансових результатів «вступила в чергову стадію свого оновлення, яке тісно пов'язане з новими дослідженнями щодо теорії фірми», яка намагається досягти не стільки позитивних фінансових результатів (прибутку), а скільки – збільшити свій потенціал виробництва. Проте не потрібно недооцінювати важливість позитивного значення фінансових результатів, та мотиви для їх отримання, тому що «історія світового бізнесу, його основна передумова говорять про те, що головною метою підприємця (власника) є отримання прибутку. Конкретний спосіб отримання прибутку завжди відображав економічне, політичне і соціальне становище свого часу» [11].

Сучасна міжнародна практика бухгалтерського обліку в основному виокремлює три головні підходи до трактування змісту фінансових результатів діяльності підприємства:

- перший, згідно якого різниця між вартістю чистих активів підприємства протягом звітного періоду становить фінансовий результат. При цьому чисті активи підприємства дорівнюють різниці між загальною вартістю майна підприємства та загальною сумою його заборгованостей і додаткових внесків власників;

- другий, згідно якого фінансовий результат діяльності підприємства дорівнює різниці між величинами його доходів і витрат діяльності протягом звітного періоду;

- третій, згідно якого показник фінансового результату визначається шляхом порівняння величини власного капіталу на початок звітного періоду та на кінець звітного періоду.

Найбільшого поширення в міжнародній практиці набув другий підхід, відповідно до якого фінансовий результат трактується як різниця між доходами та витратами діяльності підприємства, із врахуванням коригувань на суму зміни залишків запасів та незавершеного виробництва за звітний період. Дана тенденція є характерною і для української системи бухгалтерського обліку.

У відповідності до НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» фінансова звітність складається за принципом нарахування, тобто відповідності доходів та витрат. За цим принципом «...для визначення фінансового результату звітного періоду слід зіставити доходи звітного періоду з витратами, які були здійснені для отримання цих доходів. При цьому доходи і витрати відображаються в обліку і звітності в момент їх виникнення, незалежно від часу і моменту сплати грошей» [6].

Висновки. Отже, за результатами проведеного дослідження ми побачили, що у економічній літературі не існує однозначного тлумачення категорії «фінансовий результат». Фінансовий результат відображає голову мету підприємницької діяльності та являє собою таку економічну категорію, яка формується поступово протягом фінансово-господарського року від різних видів діяльності і виражається чистим доходом (прибутком), який залишається у підприємства на власні потреби. Узагальнюючи всі розглянуті визначення, слід зазначити, що фінансовий результат - чистий прибуток (збиток) визначається як різниця між різними видами доходів та витрат підприємства за звітний період. Чим би не займалося підприємство, мета отримання прибутку завжди буде залишатися на визначному місці, але цілі і шляхи його використання залежатимуть від потреб управління підприємства.

Список використаних джерел

1. Борисов А.Б. *Большой экономический словарь* / А.Б. Борисов. – М.: Книжный мир, 2003. – 895 с.
2. Бурлака С.М. *Особенности визначення фінансових результатів діяльності підприємств* / С.М. Бурлака, О.В. Шушлякова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.repository.hneu.edu.ua/jspui/bitstream/92.pdf>
3. Бутинець Ф.Ф. *Бухгалтерський фінансовий облік: підручник* / Ф.Ф. Бутинець. – Житомир: Рута, 2001. – 672 с.
4. Загородній А.Г. *Фінансово-економічний словник* / А.Г. Загородній, Г.Л. Вознюк. – К.: Знання, 2007. – 1072 с.
5. Макарчук І. М. *Сучасний стан і напрями покращення боргової безпеки України* / І.М. Макарчук, О.В. Перчук, Л.М. Яременко // «Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики»: [Збірник наукових праць]. – Харків: ХІБС УБС НБУ. – 2017. – Випуск 2(23)/2017. – С. 181-188.
6. *Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 01 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затв. наказом МФУ від 07.02.13 р. №73.* [Електронний ресурс] // Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua.
7. Рета М.В., Пляка Г.О. *Сучасні проблеми обліку фінансових результатів діяльності підприємств* / М.В. Рета, Г.О. Пляка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kpi.kharkov.ua/archive>.
8. Скасюк Р.В. *Сутність і значення фінансових результатів у системі розвитку господарської діяльності промислових підприємств* / Р.В. Скасюк [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal1/natura1/npkntu_e.
9. Хендриксен Э.С. *Теория бухгалтерского учета* / Хендриксен Э.С., Ван Бреда М.Ф.; [Пер. с англ.] / Под ред. проф. Я.В. Соколова. – М.: Финансы и статистика, 1997. – 576 с.
10. Яременко Л.М. *Загальні підходи до формування та розподілу прибутку в обліку підприємств* / Л.М. Яременко // *Економічний вісник університету: збірник наукових праць учених та аспірантів.* - 2011. – Вип. 17/2. – С. 86-90.
11. Yaremenko, L. M. *The debt component of financial safety of Ukraine in the situation of crisis events in the economy* / L. M. Yaremenko, I. M. Makarchuk, N. M. Yevtushenko // *Науковий вісник Полісся.* – 2017. - № 2 (10). Ч. 1. – С. 120-126.

References

1. Borusov A.B. *Bolhoj ekonomizeskoj slovar* / A.B. Borusov. - M. : Kn. world, 2003. are 895 p.s.
2. Burlaka S.M. *Features of determining the financial performance of enterprises* / of S.M. Burlaka & O.V. Shushliakova : <http://www.repository.hneu.edu.ua/jspui/bitstream/92.pdf>
3. Butynets F.F. (2001). *Bukhgalters'kuy finansovuy oblik [Accounting financial accounting]*. Zhytomyr: Ruta [in Ukrainian].
4. Zahorodniy A.H. *Finansovo – ekonomichnuy slovnuk* / A.H. Zahorodniy. – K. : Znannia, 2007. are 1072 p.s.
5. Makarchuk I. *Modern state and ways of improving debt safety of Ukraine* / Makarchuk I., Perchuk O., Yaremenko L. // «Financial and credit activity: problems of theory and practice», Vol 2, № 23 (2017) – S. 181-188.

6. National position (standard) of record-keeping 01 the «General requirements to the financial reporting»: by the order of MFU from 07.02.13 №73 : www.zakon.rada.gov.ua.
7. Reta M.V. & Plyaka H.O. Suchasni problemu finansovukh rezul'tativ diyalnosti pidpruyemstv / M.V. Reta & U.O. Plyaka : <https://www.kpi.kharkov.ua/archive>.
8. Skasiuk R.V. The essence and significance of financial results in the system of development of economic activity of industrial enterprises / R.V. Skasiuk : http://www.nbu.gov.ua/portal1/natura1/npkntu_e.
9. Khendryksen Ye.S. Theory of Accounting / Ye.S. Khendrysen & M.F. Van Bred; [Пер. с англ.] / Pod red. Prof. Ya.V. Sokolova. – М. : Funansy u statystyka, 1997. - 576 p.
10. Yaremenko, L.M. General approaches to the formation and distribution of profits in the accounting of enterprises / L.M. Yaremenko // Economic Herald of the University: a collection of scientific works of scientists and post-graduate students. – 2011. – Vyp. 17/2.
11. Yaremenko, L.M. The debt component of financial safety of Ukraine in the situation of crisis events in the economy / L.M. Yaremenko, I.M. Makarchuk, N.M. Yevtushenko // Naukovui visnuk Polissya. – 2017. - № 2 (10). Ч. 1. – s. 120-126.

ДАНИ ПРО АВТОРА

Авдалян Катерина Вікторівна, аспірант кафедри обліку і оподаткування ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди»
вул. Сухомлинського, 30, м. Переяслав-Хмельницький, Київська обл., Україна, 08401
e-mail: katya.tereshhenko.93@mail.ru

ДАНИЕ ОБ АВТОРЕ

Авдалян Катерина Викторовна, аспірант кафедри учета и налогообложения ГВУЗ «Переяслав-Хмельницький ГПУ імені Григорія Сковороди»
ул. Сухомлинского, 30, г. Переяслав-Хмельницький, Киевская обл., Украина, 08401
e-mail: katya.tereshhenko.93@mail.ru

INFORMATION ABOUT AUTHOR

Avdalian Kateryna Viktorivna, post-graduate student of Hryhorii Skovoroda Pereiaslav-Khmelnytskyi State Pedagogic University, State Higher Education Institution
30, Sukhomlynskooho str., Pereiaslav-Khmelnytskyi, Kyiv Region, Ukraine, 08401
e-mail: katya.tereshhenko.93@mail.ru

УДК 331.1:338.47

DOI: 10.5281/zenodo.1220853

НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ПІДХІД ДО ВИЗНАЧЕННЯ СТРАТЕГІЧНИХ ВЕКТОРІВ РОЗВИТКУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА ЗВ'ЯЗКУ

**Князєва О.А.,
Шамін М.В.**

Предметом дослідження виступають підходи щодо визначення орієнтирів розвитку складових потенціалу підприємства, зокрема, інтелектуального.

Метою написання статті є формування теоретичних та прикладних засад визначення стратегічних векторів розвитку інтелектуального потенціалу підприємства.

Методологія проведення роботи. Робота виконана за результатами дослідження сучасних вітчизняних і зарубіжних вчених з проблематики розвитку та оцінки інтелектуального потенціалу підприємств. Методологічною основою дослідження є методи аналізу та синтезу, емпіричні дослідження, маркетинговий інструментарій та методи лінійного програмування.

Результати роботи. Запропоновано прикладний механізм визначення векторів розвитку інтелектуального потенціалу підприємства поштового зв'язку, який містить мікро- та макроекономічні обмеження. Наведено математичну модель, яка дозволяє максимізувати параметри системи стратегічних векторів розвитку при мінімізації параметрів системи обмежень, тобто досягнути максимальної ефективності розвитку інтелектуального потенціалу в умовах існуючих обмежень.

Галузь застосування результатів. Проведення наукових досліджень та практичний дій щодо розвитку інтелектуального потенціалу підприємств в умовах невизначеності та існуючих обмежень.

Висновки. За результатами проведеного дослідження встановлено, що в науковій літературі не зустрічається поняття «стратегічні вектори розвитку інтелектуального потенціалу підприємства», що обумовило необхідність формування власного бачення цього терміну. Авторами розроблено прикладний механізм визначення векторів розвитку інтелектуального потенціалу підприємства поштового зв'язку, який містить вектори та обмеження, що характерні саме для визначеної сфери економічної діяльності. Запропонована математична модель надає змогу вибору оптимального